

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: V. ker., Honvéd-utca 10. szám.
 Kiadóhivatal: V. ker., Nádor-utca 34. szám.
 Szerkesztőségi telefon 56-12. Kiadóhivatali telefon 34-39.
 Igazgatóság: „ 842. Nyomda: „ 44-09.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
 Felelős szerkesztő: **KABOS EDE**
 Igazgató: **HERTZKA LOTHÁR**

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.,
 50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
 Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A képviselőház végnapjai.

Budapest, december 18.

Az utolsó vasárnap volt a mai a képviselőház bejelentett elnapolása előtt, amelyre néhány nap mulva az országgyűlés feloszlatása következik. Hadd döntse el a nemzet, vajjon az ellenzéknek vagy a kormánynak és pártjának volt-e igaza a lezajlott viharos küzdelmekben. Nem is érdekel többé senkit, mi lesz az ellenzék taktikája holnap, mi lesz kilenc nap mulva, amikor Tisza újra ünnepélyesen fel fogja kérni a Házat, hogy adja meg neki az indemnityt az országgyűlés feloszlatása céljából. Ma minden ember az új választások eshetőségeiről beszél és hogy meghozza-e az eredmény a hón óhajtott békét. Az ellenzéki pártok, amelyek az utolsó pillanatig nem hittek a házfelozlatásban, szintén Tisza bécsi útjának hatása alatt állanak és nagyon sokan közülük már ma fölkeresték kerületüket. Egy csomó városban és kerületben volt ma is ellenzéki népgyűlés, de ezeket ma már a választási mozgalom gyűjtőneve alá kell foglalni. Oda tartozik a szabadkai ellenzéki gyűlés is, ahol néhány képviselőtársa élén gróf Apponyi Albert vitte a szót a mindig intranzigens Mukics Simon veszélyeztetett madátumának védelmére. Apponyi

nyugodtan elmondhatta beszédét, amelyben a kérélméletlen harcot hirdette. A jogfolytonosság álláspontjára helyezkedve azt mondta, hogy addig nem lesz béke, míg a megsértett jogrend teljes épségében helyre nem áll. Az obstrukció érdemül hangoztatta aztán mindazt, ami a hadsereg nemzeti fejlesztése végett eddig történt. A megjelent szocialisták közbekialtásaira Apponyi nem tudott kitérni a választói jog kiterjesztésének kérdése elől sem s a szabadkaiak is hallhatták tőle, hogy a nemzeti párt vezére ki akarja tagítani az alkotmány kapuját, de ők sem tudták meg, hol van az a határ, ameddig Apponyi a választói jog területét kibővíteni akarja. Apponyi aztán a házfelozlatásról beszélt és kétséget fejezte ki Szabadkán is, hogy a király exlexben feloszlassa az országgyűlést. De ugyanekkor megengedi egy törvényes választás lehetőségét, amely kijelentése arra mutat, hogy Apponyi és vele talán nagyon sokan hajlandók volnának az utolsó pillanatban mégis csak megadni a kormánynak az indemnityt, hogy elhárítsák magukról a felelősséget az exlex választásokért. Apponyi aztán bejelentette, hogy a kormány az új országgyűlésen ugyanazzal az ellentállással fog találkozni, mint most és ha törvényeket hoznak a lex Daniel alapján, az ilyen törvényeknek engedelmességni nem fog.

A pártkörökből.

A szabadalvú pártkörben lelkes hangulatban fogadták a nagyszámban megjelent hívek gróf Tisza István miniszterelnököt, aki Khuen-Hédervary gróffal hosszabb ideig tartózkodott a klubban. Nagybárá az új választás előkészületeiről folyt a beszélgetés és mindenkinek volt egy jó tanácsa a miniszterelnök számára. Egy csoport Feilitzsch Artur bárót vette körül. Feilitzsch elbeszélte, hogy ma fölkereste három ellenzéki képviselő és megkérdezték tőle, miképpen lehetne megkímélni az országot a téli választásoktól. Feilitzsch azt felelte, hogy erre még most is van mód, az, ha az ellenzék elismeri a lex Daniel érvényességét és kötelezettséget vállal a Ház nyugodt tanácskozási iránt. A szabadalvúpártban különben még most is bíznak abban, hogy a képviselőház holnap ülésén az ellenzék nem fogja megakadályozni a Ház megalakulását. Ez esetben az ülés mindaddig tartana, míg a bizottságokat mind megválasztják és Lukács László pénzügyminiszter be fogja terjeszteni az indemnity javaslatot.

A szövekelzett ellenzék egy része a függetlenségi párt klubjában találkozott ma este és megbeszéltek a további tennőket. Holnap délután fél kilenc órakor újabb értekezletük lesz, amelyen megint ki fogják mondani, hogy a Ház megalakulását holnap is megakadályozzák.

Megcsójt híresztelés.

A Bud. Tud. jelenti: Az ellenzéki lapok hetek óta nap-nap mellett fáradságtalanul híresztelik, hogy ő felsége a politikai helyzetéről való tájékozódás céljából a legközelebbi napokban több magyar államférfit fog kihallgatáson fogadni.

Ez a híresztelés ma épp oly alaptalan, amely alaptalan volt hetek óta. Ugy látszik, hogy ő felségét felelős tanácsadó a politikai helyzetről olyan kimerítően tájékoztatták,

Divallevél.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Karácsony havában ivalami sajátos esőnd van a divat életében. Az újdonságok gyérebben jelennek meg, az irántuk való érdeklődés esodálatosan megesappan. A családok megymémét eltereli az a rejtelmes, kelves, meleg titkolódzás, amely a szeretőnek ezt az ünnepeit mindig megelőzni szokta. Öröme készül most mindenki: örömet szerezni, örömet élvezni, az e nagy titkolódzás célja.

A téli toilette tökéletes, az elegáns asszony megszerezte már ennek minden kellékét. Az utcákon drága prémebbe öltözött női alakok járnak-kelnek, a metsző szélben meglibbennek a kalapok tollízszei. Az utca divatja már teljesen kifejlődve áll előttünk, az estélyek divatját még háttérbe szorítják a karácsonyi előkészületek. Legfeljebb a farsang előlegeiképen szerepelhet. Azokból a titkolt esomagokból sűrűn kibukkan egy-egy habos, lengő muszlin, csillagó pilledje. E rejtett gyönyörűségek láttára megdobbannak az ifjú leányzavék és a bübájós, karácsonyi várakozásba belépszővödők az álmodozás esodás váráza.

Hogy mi lesz a farsang divatja, az még pontosan meghatározva nincs. A párisi divatművészek éppoly titkolódzó — általánosságban — mint a családban a kis Jézuska helyzetesei, a mamák. Kinöcsöket ők is rejtgetik még a kivívési szemek elől. Csak ritkán adnak egy kis izelítőt a várható, káprázatos

pompából, mintegy szakértelemmel fokozva ennek várakozását. Páris színpadjainak jut ekkor a közvetítő szerep, amelynek révén ezeket az attrakciókat bemutatják.

Szerencsésebb színbélyet nem képzelhetünk. Káprázatos, a valóságig igaz pompa közepette esodaszép asszonyok mutatják be a divat remekét. Azok az asszonyok, akiknek minden mozdulatát a művészet fegyelmezi és akik szépségükkel, kecskükkel fokozzák az öltözök raffinalit hatását.

Azokból, amit eddig ott bemutattunk, azt látjuk, hogy az ideai divat a barna színnek szánta a vezérszerepet. Ezt az igevkvést már az ősz folyamán is bőveesen észlelhetjük, de most a báltermék illatos légkörébe is diadalmasan bevonul. Az ideai báli ruha — ha telivér párisi izléssel készül — barna lesz. E tompa színnek minden árnyalatát készítik selyemben, muszlinban és bársonyban. Halványan, szinte sárgás fényben és mély, sötét tónusokban egyaránt látjuk.

A divat minden esztendőben gondokodik holmi meglepetésekről a minden sablontól irtózó inyenecé számára. A barna báli ruha hívei ezeknek soraiból fognak kikerülni. Megkomponálásánál tág, hálás tere jut a művészi, festői izlésnek. Viszont viselete egyszerűen torzjárá válhat, ha a belőle készült báli ruhát nem öltöztették műierő kezek. Azért a mosolygó, gondtalan leánykák mégis inkább a fehér és rózsaszíneknek fogják választani, mert azok minden dísz nélkül is kedvesen hatnak, virágos lengésükben pedig sokkal nehezebben képviselik az izléstelenséget.

A minden ötletesség királynői, a párisi asszonyok, ujabban egy rendkívüli jelét adták tehetségüknek. ozzáteszem, hogy mindezen jelzőket a divat terén kell értelmeznünk, mert ez a párisi asszonyok szereplésének legerősebb oldala. Az izlésére büszke „parisienne” ugyanis legutóbb azt eszelte ki, hogy toilettejét a szalonja stylusához mérten választja meg. Ha az XV. vagy XVI. Lajos korából való, a ruha is hű mása annak, melyet az akkori szépek viseltek.

Mondanunk sem kell, hogy ez a hatás rendkívüli. Mintha az a fényes kor — melynek kultuszát a franciák a rajongásig menő szeretettel ápolják — valósággal meglevelednek előttünk. A miút keretébe teljesen, stilszerűen beleilleszkedik a modern asszony alakja és mintha egyezzerre ott teremnének a regek világában, Maintenon, Pompadoure asszonyt, Marie Antoinette és Eugénie királynők fénykorát idézi élénk ez a Varázsvesző. Szép ségüket összehasonlítjuk, mosolyukban az ősanák hatalmát keressük.

A nagyuri szalonok e rendkívül kedves kultuszába most belevegyül egy másik, amely legszerűen habjlékban is visszhangra talál. Nem kell hozzá fényűzés, csakis a családi érzés melege. Semmi másra nem célozok ezzel, mint a babadivatra. Azoknak a kicsi, élettelen hölgyeknek ugyanis — kiket oly boldog örömmel markolászunk karácsony estéjén a rózsás öklü babák, — nagyon megnövekedtek az igények. Az utóbbi időben őket is elfogja a mai kor sokat ostorozott kórja: a nagyravágás. Megkérvelik azt, hogy ruhájuk alkalmaz-

hogy e czéjből a korona tanácsán kívül álló férfiakhoz fordulnia nem kell.

Ugyancsak egyes ellenzéki lapok szerint Tisza István gróf miniszterelnök legutóbbi bécsi útja előtt Andrássy Gyula gróffal, mások szerint a disszidens-csoport más tagjával konferált volna. Ez a híresztelés is merő kóhalmány.

Vászonyi Vilmos mandátuma.

A Központi Demokrata Körben tegnap választói értekezlet volt, az első a bejelentett képviselőválasztások alkalmából. A pártértekezletet néhány lelkes szóval Leitner Adolf dr. fővárosi bizottsági tag elnök nyitotta meg és elsőnek ifj. Ábrányi Kornél emelt szót.

Mint a kerület választó polgára, ugyemond Ábrányi, meglepő gyorsasággal került abba a helyzetbe, hogy újra képviselőt kelljen választania. De e kerületben a választás nem nehéz. mert ugy az országos, mint a fővárosi politika szempontjából és emberi szempontból is csak Vázsonyi Vilmosra eshetik a választás. (Zajos hosszas éljenzés.)

Stekács Antal fővárosi bizottsági tag lelkes felszólalása után Furedi Mór dr. ügyvéd a Terézvárosi Kaszinó igazi szabadelvű tagjai nevében jelentette ki, hogy ebben a kerületben igazi szabadelvű csak az aki Vázsonyira szavaz. (Taps.) (É) és elvtársai a Terézvárosi Kaszinó tagjai maradnak és ott fogják hirdetni és diadalra juttatni Vázsonyi eszméit. (Élénk tetszés.)

Turcsányi Pál mint vasutas szóvá tette a vasutasokat, akik nem feledkezhetek meg arról hogy Vázsonyi a legnehezebb napjaikban együtt élt, dolgozott és szenvedett értük és velük. Éles István beszélt ezután a kisiparosok nevében, Révhegyi Iván iskolaigazgató pedig a kültekik nevében, majd Pollasék Sándor dr. hangzott, hogy ez a párt nemcsak győzelemre viszi újbold képviselőjét hanem minden időkre megszilárdítja itt a demokrácia uralmát. (Taps és éljen.)

Most viharos lelkesedéssel Vázsonyit kívánták hallani.

Vázsonyi Vilmos: Eddig a kerület polgárainak békés munkáját nem zavartuk, mert tudjuk, hogy a politikából nem lehet megérni. Mi egyáltalán nem politikából, hanem a politikának élünk. Hangsúlyozta aztán Vázsonyi, hogy az ellenzék szövetezése csak egy czélna, az alkotmányvérsítés helyreállításának céljára történik. Akár a többi párt, úgy é is fenntartotta minden más tekintetben a maga különállását és ezt külön demokrata nagygyűlés keretén külön határozathozatallal manifeszteálták is. Emelt fölvel akar ismét bemenni a parlamentbe és ezt csak úgy teheti, ha polgártársainak önzetlen lelkesedése ad neki tiszta mandátumot. Mert éhni mindenképen kell, de politikailag éhni csak a becsületes embernek. Majd megkérte, van-e a kerületben elég übecsülés, hogy élrt polozt el ne hagyja, megmarad-e öntudata, lelkesedése, éhni akar-e vagy lesüllyedni egyszerű számmá a kerületet sokaságában? Van-e a polgárságban hűség és kitartás — nem az én számológéppem, hanem a kerület becsület-

kodjék a divathölgyek ruhájához és mindenben kövesse a divat hullámszárait.

Ennek tagadhatatlan jelét abban látjuk, hogy minden komoly divatlap egy külön részét szentel a babadivatnak. Megjelenését karácsony havára teszi, ezzel fejezte ki a kérdés aktuális voltát. Az így bemutatott mintákból azt látjuk, hogy a babaruhák éppugy tele vannak fodrokkal, bodrokkal, mint az eleven babák öltözéke. Az új szabása, az újjak formája itt is nagy és lényeges változatoknak van alávetve, mindig az előbbi minták nyomdokain haladva. Látnak fétyolos menyasszonyokat, bálruhás divathölgyeket, amelyek mintha a templomokban, háttértermekben látottaknak hü utánezatai volnának.

A csöndes estecken, titkon varrogató mamáknak alkalmazkodniok kell az új renchez. Nemesak ruhát, de divatos ruhát is kell a babáknak készíteniök. Mintha már pöttvönkorukban bele akarnák nevelni gyermekükbe a divat mindenható voltának tudatát. Francia részről érthető ez az igyekvés, hiszen divat nélkül ugyancsak megkárosodnak a trancia ipar. A magyar asszony ellenben — aki a játékszert az oktatás tervével, az észserűség alapján nyújtja át gyermekeinek — inkább ethnografiai vagy történelmi becsü ruhát fog a magyar babának készíteni. Szeretném, ha a magyar gyermek babája Tündér Iona meseszép vagy Zrínyi Iona korhü öltözékében pompáznék minden karácsonyfa alatt.

téért? Mehetné könnyebb kerületbe is, de én itt maradok (Kitörő taps.) ahol gyermekkorom óta élek és ifjúkorom óta a közelet becsületéért és azor testvéreiméért harcolok, akik velem egy szerény származásuk. Itt vagyok: álljon fel, aki mondja, hogy nem voltam-e hü testvéreimhez, nem dolgoztam-e idegeim megrontásával polgártársaimért! Én hü voltam: meglátjuk, hü marad-e a kerület polgársága is, nem hozzám, hanem a tiszta eszűhez. mit képviselnek.

Pereczekig tapsolt és éljenzett lelkesen a választóközönség és az értekezlet követő társaságosorán számos feköszöntöben ünnepeleék Vázsonyit.

Vasárnap este a Kültetki Demokrata Körben volt nagy választói értekezlet, melyen a kültekik polgárság zöme megjelent.

Itt is nagy lelkesedéssel foglaltak állást Vázsonyi Vilmos mellett és a kültekien lévő három kör vezető emberei, Neaszólyi Lajos gyárigazgató, Vielwenig Lajos fővárosi bizottsági tag, Sümegei Vilmos országgyűlési képviselő, Bischitz Arthur orvos, Zuzanszky Péter iparos, Antal Gyula mgán-hivatalnok, Mailin Lázár kereskedő felszólalása után megalakították a Demokrata-párt külte ki szervezését a választás vezetésére. Vázsonyi Vilmos a kültekik értekezleten is hosszabb beszédet mondott, nagy lelkesedést kelteve.

Apponyi Albert gróf Szabadkán.

Szabadka, december 18-án.

Vasárnap délelött rendkívül impozáns lefojlás nagygyűlést rendeztek a szabadkai ellenzéki polgárok, amelyen Apponyi Albert gróf, Fernbach Péter, Smialowszky Valér és Sturmman György képviselők is résztvettek. A pesti vonatot, amelyen a képviselők délelött tíz órakor érkezték, czekre menő néptömeg várta a pályaudvaron és viharosan éljenzte Apponyi Albert grófit, akit Reiszner Lajos dr. ügyvéd üdvözölt. A váróteremben fehér ruhába öltözött leánykák nyújtottak csokrot Apponyinak. Apponyi gróf kocsijából a nép kifogta a lovakat és a kocsit a városba vontatta, amely lobogódiszben pompázott. A menet éhni bandérium haladt.

A nagygyűlést a Hungária-szálló tágas udvarán tartották meg. Varga Károly megnyitó beszéde után Mukics Simont, a kerület képviselőjét választották meg a nagygyűlés elnökévé. A határozati javaslatot, amelyet a nagygyűlés elfogadott, Reiszner Lajos terjesztette elő és ebben a nagygyűlés elítéli a november 18-iki képviselőházi határozatot és érvénytelennek jelenti ki.

Apponyi Albert gróf beszélt ezután. A nemzet évezreden át fenn tudta tartani nemzeti létét, alkotmányát a jogfolytonosság elvének révén. Ez Deák Ferenc szerint is a nemzeti politika vezéressilaga. A jogfolytonosságnak uralkodnia kell minden megszehtetés nélkül, mert a jog csak mint egységes, mint oszthatatlan erkölcsi erő érvényesülhet, ha valahol megszakadt, ha a sobot nem orvosoljuk, öszszetört az egész jog és az önkény, az anarkia uralkodik az országban. Majd azt fejtegeti, hogy november 18-án mi történt. És ennek csak egy orvoslása van: a jogrend helyreállítás. Semmi végszükség nem tudná menteni az alkotmány ellen elkövetett merénylélet és pedig egyszerűen azért, mert az nem orvoslása semminek, hanem a létező bajoknak csak súlyosbítása. Lesz-e legközelebb felszólítás. (Felkiáltások: Nem lesz! A király nem lesz esküszög!) Lesz-e, nem lesz-e, nem tudja, egyet azonban tud, akárhogy kérkedjenek is vele, nem hisz benne, hogy exlexes választást a király valaha érendelne. (Éhni a király!) De hát, ugyemond, megöltöríndhetik, hogy törvényesen lesz választás — azaz a gondolatlan nem is akarok foglalkozni, hogy törvénytelenül lesz — de ha oda kerülnek a dolgok, hogy törvényesen lesz választás, hátha akkor az új országgyűlésen ezt az ugynevezett új házszabályt érvényesíteni akarják, akkor az ellenzéknek ugyanezzel az elszánt ellenállásával fognak találkozni, amelylyel a mostani országgyűlésen találkoznak. Megmondja most itt az Isten szabad ege alatt, a nép ezrei előtt, hogy aminek nincsen törvényes alapja, abból sohasem lehet törvény. Hogyha az új országgyűlésen a lex-Daniel alapján alkotnak állítólagos törvényt, csinálnak új állítólagos házszabályt és ezen szintén jogérvénnyel nem bíró házszabály segítségével hoznak képviselőházi határozatokat, még ha e határozatokhoz a főrendiház hozzá is járul és a félrevezetett és a tanácsosi által rosszul értesített király szentesíti is azokat, hát az nem törvény és annak, ha törvénynek csufolják is, engedelmeskedni nem fognak. (Hosszantartó, lelkes éljenzés.) A nemzetnek mulik majd, olyan képviselőket választani, akiknek közreműködésével a november 18-án elkövetett jogsérelemnek még nyoma is elenyésztessek. (Éljenzés.) A választás napján legyenek igaz bírói a törvénytipróknak, söpörjék el azokat alkotásunkkal a nép haragjának igazságos megnyilvánulásával. (Viharos éljenzés.)

Sturmman György, majd Mukics Simon beszélt még, aztán pedig 600 terítékű lakoma volt a „Pest”

szállóban. A fővárosi vendégek este visszatértek Budapestre.

A vidék.

Egerből jelentik: A hevesgyeői szabadelvű-párt vasárnap Pász Ferenc dr., majd Keglevich Gyula gróf elnökelete alatt néps értekezletet tartott, amelyen az ellenzék eljárását elítélte és határozati javaslatot fogadott el, mely szerint a kormányának és Tisza István gróf miniszterelnöknek rendületlen bizalmat szavaz. Tisza miniszterelnököt és Podmaniczky Frigyes bárót táviratilag üdvözölték. Az értekezlet ellentünetéssel zavarni akarták, de nem sikerült.

Mezőkövesdéről jelentik: A szövetezést ellenzék vasárnap nagygyűlést tartott itt, amelyen a fővárosi központból Günther Antal, Kelemen Béla, Kaas Ivor báró, Hammersberg László, Bernáth Béla és Kubik Béla képviselők érkeztek ide, akiket zenével, bandériummal fogadott az itteni polgárság és a vidék közönsége. A nagygyűlésen 15.000 ember vett részt. Küldöttséggel a következő községek képviseltették magukat: Szihalom, Szemere, Egerfarmos, Eger-Lövő, Borsod-Ivónka, Andornak, Kis-Tálya, Novaj, Noszvaj, Bogács és Zsérc. A nagygyűlést Kiss József a gazdakör elnöke nyitotta meg. Társelnök Erdélyes Gyula az ipartestület elnöke volt. A határozati javaslatot, amelyben bizalmatlanságot szavaznak ugy a kormányának, valamint Brezovay képviselőnek Fekete László ügyvéd terjesztette elő. Utána a hat országos képviselő, majd pedig Majláthy Ádám beszélt lelkesen. A nagygyűlés után lakoma volt Fekete Lászlónál. A képviselők délután visszatartak Budapestre.

Keszthelyről jelentik: Az itteni vasárnapi tiltakozó nagygyűlésen, amelyen a nép bizalmatlanságot szavazott a kormányának, Zboray Miklós, Ráth Endre és Eitner Zsigmond képviselők vettek részt.

Bálványosról jelentik, hogy ott Nessi Pál szónokolt a nagygyűlésen, amelyből üdvözölő táviratot intéztek Kossuth Ferenchez.

Kassáról jelenti tudósítónk: A vasárnapi városi választásnál az ellenzék győzelmet aratott. Az eredmény az volt, hogy az ellenzék huszonhárom emberét választotta meg, a szabadelvűpártiak közül három ember győzött. A szabadelvűpárt vezetéi kibuktak. Leadatot 1300 ellenzéki és 500 kormánypárti szavazat és így az ellenzék a mai nagygyűlésen többségbe jutott. A várost esteire kivilágitották.

Mezőúron vasárnap nagygyűlés volt, amelyen a központból Tóth János, Bakonyi Samu, Pap Elek, és Barabás Béla vettek részt. A nagygyűlés bizalmatlanságot szavazott a kormányának.

Baján az ellenzék vasárnap a kormány eljárása ellen nagygyűlést tartott, amelyen Olaj Lajos, Póssay Miklós, Rajk Aladár és Vertán Endre képviselők beszéltek. Körülbelül 600-an voltak jelen. A nagygyűlés után banquet volt.

Szocialista-gyűlés.

A szocialista párt nagygyűlést tartott ma a Tattersallban. A politikai helyzet és az általános választási jog, napirenddel. A gyűlésen mintegy 15.000 munkást jelent meg. A gyűlés elnöknek Pelczéder Ágostont, jegyzőnek Rozs Józsefet választottak meg.

Weltner Jakab volt a nagygyűlés szónoka. A parlamenti háborút ostorozta és azt, hogy az ellenzék a két év alatt nem küzdött a nép jogáért, tírtte, hogy ez alatt a gyűlekezési jogot megsemmisíték. Az ellenzék gyanúsítását, mert a szocialisták nem támogatják őket, visszautasítják. Nem kiesnyli a mostani veszedelmet, de a nép mégis csöndes, senki mellett állást nem foglal, mert évtizedes keserű tapasztalatok tanították meg erre. Végül kijelentette, hogy a szocialisták a választásokat agitációnális czölokra használják majd ki.

A nagygyűlés teljes rendben folyt le.

BELFÖLD

A lex-Berzevicsy ellen. Nagyszébenből táviratozzák: Ma délután a nagy-szebeni, nagy-disznódj és keresztény-szigeti választókerület választói, összesen mintegy 800-an, választógyűlést tartottak, melyen a népiskolai törvényjavaslat ellen tiltakoztak. Az összes szónoknak hangsúlyozták, hogy a szászok nem ellenzik a magyar nyelvoktatást, csak attól tartanak, hogy az erre vonatkozó túlmagas követelések kárára lesznek a többi oktatásnak anélkül, hogy a miniszteről kívánt eredménnyel járnának. A beszédek mind csendeshangúak voltak, nem támadták

sem az államot, sem a nemzeti nyelvet. Az ülés végén „Erős várnak nekünk az isten” kezdetű szótárt írték fel, mire a gyűlés véget ért.

A német kereskedelmi szerződés. Bécsből jelentik, hogy Kall báró kereskedelemügyi miniszter és Buquoy gróf földművelésügyi miniszter ma Budapestre utaztak. A két osztrák miniszter utja a német kereskedelmi szerződés tárgyalásával van kapcsolatos.

KULFOLD

Az orosz-japán háború.

Tokió. december 18.

Tokióból jelentik, hogy a japánok újból megkezdtek az új orosz bombázást és megrongálták a arzenált és löszértart. De miután robbanás nem volt észrevehető, a japánok azt hiszik, hogy a rakétákban nincs több lösz. Stössel tábornok levelet intézett Nogi tábornokhoz, amelyben értesíti, hogy a japán lövegek a kórházakat vesztélyeztetik. A két küzdő fél kiküldöttjei most arról tanácskoztak és elhatározták, hogy az oroszok kórházainak áttekinthető tervrajzát szolgáltatás ki a japánoknak, hogy ezek jóállást vállalhassanak.

Pétervárral, december 18.

Stössel tábornok táviratozza ma múlt hónap 28-áról: E hónap 26-án és 27-én volt Port-Arthur ostromának legveszélyesebb két napja. Az ellenségnek 26-án a Galamb-öbölben lévő balszárnyunkra intézett támadását az ellenség nagy veszteségével visszavertük. Ugyanaz éjjel megtámadta az ellenség a Palungsun-erősségnél lévő csapatot, de visszaverték. Ugyanígy jártak a Magas-dombrára intézett támadásukkal. 26-án megtámadták az északra felelő erősségeit, valamint az előretolt sáncokat is. A sáncok lövész változtatás tulajdonosukat. 27-én éjjel sikerült az ellenséget szurotytámadással visszaverni. A következő támadások egyikén az ellenség a mellvédet lebegtetőt és már megkezdte a maga mellvédének megadását, de 27-én éjjel kiszorítottuk állásából. Egy másik erősségnél a japánok szűk csúcsok rakták a sáncra. A tüzéségünk szétgrasztotta őket. Este 10 óra körül a japánok jelentékeny haderővel támadták meg balszárnyunk ütőegyeit egyikét. Az ellenség az egyik ütőegyről már elfoglalta, a midőn hős katonáink szurotyt ragadtak és a japánok kénytelenek voltak több ember hátrahagyásával visszavonulni. A japánok az északi vonalon hevesen kezdenek tüzelni az erősség belsejébe és 27-éig folyton tüzeltek. Isten segítségével, amelyet anyaczárnónk magas születésnapján küldött, újból győzelemre segít bennünket. Különösen kitűntek Nikitin, Kondratenko és Gorbatovszki tábornokok, Naumenko és Gandurin alezredek, Griadnov ezredes, Bugakov és Iver kapitányok és Rasorszki tisztihelyettes.

Tokió. december 18.

(Reuter.) A Port-Arthur alatt lévő hadsereg hírei szerint a Szebastopolt tiz torpedó érte. A hajó hasznavehetetlenné vált és fenéken van.

Pétervárral, december 18.

A harmadik hajóhad vezetésével és felkészülésével Birilevet, a Balti-tenger hajóhadának és kikötőjének parancsnokát bizták meg. Birilev Libauba utazott.

Alexejev.

Bécs, december 18.

Keletázsia egykori teljhatalmu kormányzóját, Alexejev tengernagyot fölkereste Péterváron a N. Wiener Tagblatt tudósítója. A tengernagy érdekesen nyilatkozott a keletázsiai eseményekről, miközben meglátáztott rajta, hogy nagyon bántja az oroszok elégedetlensége irányában, mert nem tette meg idejekorán a kellő előkészületeket a háborúra.

A február 9-iki port-arturusi támadást — monja Alexejev — nem tekintem váratlanul. Hisz Japánország már régen készült a háborúra; s ezt tudták mindünk. De nálunk azon a nézetem volt,

tek, hogy az orosz-japán konfliktust békés uton fogják elintézhetni s elkerülhetők lesz a háború. Velünk szemben Japánország éppoly járt el, mint Németország Franciaországgal szemben; több évig készült erre a nagy háborúra. Ezenkívül mi hadműveleteinket egy indítottuk meg, hogy egyáltalán nem tudtuk, mi történik körülöttünk. Így például az utolsó tíz nap alatt Csemulpóbból semmiféle hírt nem kaptam.

— És Tokióból? — kérdező a tudósítót.

— A diplomáciai érintkezés megszűnése előtt három-négy nappal — válaszolt a helytartó — nem kaptam több titkos táviratokat báró Rosentől. Csupán egyszerű táviratok érkeztek, amelyek — természetesen — elküldték őket a japánok kedvükre, hogy a japánok mindig várakozó taktikát táviratokat persze erősen kíséreltetik.

A Kvantung-félszigeten az utolsó időben nagyon ellenséges módon viselkedett a japán lakosság. Bár megtudták, hogy a diplomáciai tárgyalások megszűntek, mégis hozzám fordultak védelemért. Hogy a japánok kémrendszere ellen védekezhesünk, szükség lett volna az összes japánok és kínaiak egy részét Oroszországból eltávolítani, azonban, ilyen szigorú intézkedés, törvényeink békés szelleme miatt nem volt keresztülvihető.

— Hogy magyarázhatók Oroszországnak első balsikerei ebben a háborúban?

— Ezeket a balsikereket első sorban hiányos készültségünk magyarázza meg. Oroszország sohasem szokott rendszeresen készülödni háborúra. A továbbiakban pedig úgy magyarázhatók kudarcaink, hogy a japánok mindig várakozó taktikát folytattak. Sohasem kezelték a szemtől és ha már kezükre is tettek valamit, mindig csak akkor tették, ha tudtuk, hogy teljes tudatában voltak, különösen oly pillanatokban, amikor mi a legnehezebb helyzetben voltunk. Ha Oroszországnak erős flottája lett volna, akkor nem keletkezett volna ez a háború és ha ki is tört volna, a japánok semmiestre sem ragadhatták volna magukhoz a tengeri uralmat. A tengeri uralom híján pedig későbbi sikereik el sem képzelhetők. Sokan azt mondják most, hogy szárazföldi hatalom vagyunk, de tévednek. Nézetem szerint, ha az oroszok tovább is nagyhatalom akar maradni, — nem is szóval a szélső Keleten fenntartandó presztizsiójukról, — mindennekelőtt hatalmas flottával kell rendelkezniük.

Ami a balti flottát illeti, ha Port-Arthur elveszik, Vladivosztockra fogják vezényelni, ahonnan azután az egész Japán tengeren akcióba léphet majd. Port-Arthur megint el kell foglalni és különösen akkor vehetjük majd nagy hasznát a flottának.

— Mikor kezdődött Port-Arthur megerősítése?

— Tulajdonképpen már három év előtt kezdődött, de komoly erődítési munkákat még tavaly decemberben kezdték meg. Természetesen, hogy ma a háború idejében is sok új erődítést építettek.

— És mi a véleménye a japán erkölcsi képességeiről?

— Japánországot még a reformkorszak előtt ismertem; és amikor hozzáálltam a reformokhoz, gyorsan életbe léptették őket. A japánokat munkás, kitartó és tehetséges népek tartom. Gyorsan tanulnak meg idegen nyelveket. Minden új vállalkozásuk lelki mélyből fognak hozzá s emellett fogékonyságuk is kitűnő. Ugyazórára, vele született s így gyorsan el tudták sajátítani a szárazföldi és tengeri háborúskodás művészetét, mindent hasznukra fordítva.

— És mit tart ön a japánok kegyetlenkedéséről?

— Személyesen nem tapasztaltam azokból semmit, de sergünkben ismételtén is jegyzőkönyvbe vettem japán kegyetlenkedéseket. Így, hogy a japánok tagadták a jegyzőkönyvekben foglaltakat, ha ezekért szemrehányással illették őket. Magam csak akkor voltam tanúja ilyen kegyetlenkedésnek, amikor a japánok, Port-Arthur ostroma közben, Sungari, Vorones és Lena nevű kórházi hajókat lövöldözték. De ezenkívül, ismételtén is, lelketlen eszközökhöz nyúltak. De a haditudományt úgy értik, mint rajtuk kívül egy nép sem és nagyon sokoldalúak. Mint minden ázsiai faj, ők is kevéssel beérlik. Eleintén kibírták a velünk való tengeri hadakozást és a nánákkal dolgoztak.

— **A Petropavlovskot** tengeralatti hajó semmisséte meg?

— Dehogya. A Petropavlovskot, mint azt később a vizsgálat megállapította, tengeralatti csúsz semmisséte meg.

Alexejev végül a hírlapíró kérdésére kijelentette, hogy a háború még igen sokáig fog oltározni.

HIREK

— **Külvetés.** A király báró Trauttenberg Konstantin rendkívüli követ és meghatalmazott miniszternek az első osztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

— **Uj kamarások.** A király Márkus. és Batizfalvi Mátyás Ödön földbirtokosnak és Nagy-Rákói és Kelemenfalvi Rakovszky Antal földbirtokos, Artur connaughti és stratherny herceg 4. sz. huszárezredbeli tartalékos hadnagyának a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— **Erdősügyi előléptetések.** A király a földművelésügyi miniszter előterjesztésére Törzs Kálmán főosztályvezető és Erdősügyi főosztályvezető elnököt és Földi János erdőtanácsos főosztályvezető elnököt kinevezte; Nagy Károly és Szentes József erdőtanácsosoknak a főosztályvezető elnököt és jogelgőt díjmentesen adományozta, továbbá Bogdán Géza, Páncsél Ottó és Biró János erdőfelügyelőket — az utóbbit számfeletti minőségben — erdőfelügyelőkké kinevezte.

— **Marcel Habert Párisban.** Marcel Habert nacionalista agitátor ma este hosszabb távollét után visszatért Párisba, miután letelt száműzetésének ideje. A pályaudvaron, mint egy párisi távirat jelenti, számos politika híve fogadta őt és Dérouledet éltve. Habert kocsin hagyta el a pályaudvart. Az öszeverődött tömeg követni akarta kocsját, de a rendőrség szétverte.

— **A veszprémi főispán ünneplése.** Veszprémből jelenti tudósítónk: Veszprém város polgársága ma délelőtt óvárosban részesítette Kozlovsky József főispánt abból az alkalomból, hogy Övéri képviselő a múlt hétfői meggyűlésen személyes támogatást intézett ellene. A város legelőkelőbb polgárai mintegy 300-an megjelentek a főispán lakásán. A polgárság nevében Fodor Gyula ügyvéd lakarékpenziári ügyész mondott beszédet, kifejezést adva annak, hogy a támadás egy percze sem ingatta meg a bizalmat és bizalmat, amelylyel a főispán iránt viseltetik. Ezután a szónok bizalmi feliratot nyújtott át. A főispán a polgárokhöz, kik közt Jánossy Ágoston püspök is ott volt, beszédet intézett és a nem várt bizalmat megköszönte. A támadást nem érdemelte meg 30 éves önzetlen közpályán után, a vádák nem igazak és sajnos, a közpályán ma az egyéni tisztességet nem becsülik. E most nyilvánvaló bizalom erőt ad neki a további önzetlen munkára. Magánosoktól és hivataloktól a főispánhoz számos bizalmnyilvánítás érkezett.

— **Háromezer gyermek karácsonya.** Bécsből táviratozzák: A városból díszteremben ma volt az alsó-osztriai tartománytól fenntartott nappali gyermek-otthonok és a gyermekvédő-egyesület növendékeinek karácsonyi ünnepe. Vagy 3000 gyermeket ajándékoztak meg Mária Jozefa és Mária Annunziata főhercegnők jelenlétében.

— **Házasság.** Diszes esküvő volt vasárnap délelőtt a dóhány-utcai izr. templomban. Faludi Sándor, a Vigszínház igazgatóságának tagja vezette oltárhoz Wollák Margitot, Wollák Soma tekintélyes fővárosi gyáros leányát. A templom tágas csarnokait, egészen megöltötte a díszes násznép, amelynek sorraibon ott volt a budapesti társaság számos előkelősége, kiváltóképpen képviselő volt a színészvilág. Az ifjú pár esküvő után hosszabb nászútra indult.

Rédl Jenő kir. mérnök eljegyezte Schlesinger Stef. kisasszonyt, Schlesinger Sándornak, a pesti könyvnyomda r.t. cégvezetőjének leányát.

— **Tisztviselők gyűlése.** A váci-utcai városháza közgyűlési termében ma délután mintegy 150 államtisztviselő gyűlt össze rendkívüli közgyűlésre, hogy a fizetési osztályok felső fokozatúinak betöltése, valamint a három legutolsó fizetési osztályba tartozó vidéki családok állami tisztviselők részére juttatandó drágasági pótlék ügyében határozzanak. A közgyűlésre mintegy 25 vidéki küldött is jelent meg.

A gyűlést Fövös László nyugalmazott államtitkár egyesületi elnök nyitotta meg s a jegyzőkönyv vezetésére dr. Detre László titkár kérte fel.

Az elnök megnyitván az ülést, bejelenté, hogy a fizetési fokozat betöltése ügyében az igazgató-

valasztmány előterjesztést tervezett készítet, melyben kéri a belügyminisztert, hogy az állami tisztviselők fizetését véglegesen rendezze és hogy a fizetési osztályok első fokozatát mielőbb betöltse.

E kérdéshez elsőnek dr. Jékely Dániel kolozsvári törvényeségi bíró szövegét, ki külföldi megbízásból elfogadja az elnökség felterjesztését. Szilágyi József (Budapest) lényegileg szintén hozzájárul a felterjesztéshez. Az elnök és Futó Ferenc nemely felvilágosításai után Demeter János (Szamosújvár) szólalt fel, ki arra kérte az elnökséget, hogy hasonlóan, minden megkülönböztetés nélkül kiterjesztessék. Csépe József és Fodor Lajos felszólalásai után az elnök határozatilag kimondja, hogy a közgyűlés egyhangulag elfogadja az igazgató-választmány felterjesztését s a kérvény átnyújtását az elnökségre bizza, mely azt nagyobb küldetésig utján már legközelebb át fogja nyújtani Tisza István miniszterelnöknek.

A közgyűlés második pontja az alsó (IX., X. és XI.) fizetési osztályba tartozó nők vagy családok főváltói és vidéki államtisztviselőknél még az évre fűjtendő drágasági pótlék ügye volt. Az igazgató választmány ugyancsak készítette az irányban egy felterjesztést a belügyminiszterhez, melyben alaposan meg van okolva a tisztviselők e jogos kérelme.

Klimm Lajos (Besztercebánya) a magasabb rangú tisztviselőknél is kéri a drágasági pótlék megszavazását. Kiss László (Szolnok) összehasonlítja a vidéki megilletészt a fővárosival s arra konkludál, hogy a vidéken épp oly drága az élet, mint Budapestén, míg Demeter János és Namalka József (Félegyháza) elfogadják az elnökség előterjesztését. Szilágyi József a nőden tisztviselők drágasági pótléka érdekében szólal fel és Kosinszky Viktor (Arad) a vidéki és a fővárosi tisztviselők közötti kapcsolat szorosabbá tételét kívánja. A közgyűlés elfogadta a választmányi kérvény-szöveget s annak átadásával az elnökséget bízta meg.

Végül a szolnoki főiskolának az az indítványa került tárgyalásra, hogy a tisztviselők betegségye-zésének ügye rendezessék. A közgyűlés az indítványt az igazgatóválasztmányhoz utasította s ezzel a közgyűlés véget ért.

A darabantverők tiszteletére. A Nemzeti Kazinóban lakomát rendezet vasárnap este *Siemere* Miklós, A lakoma *Bethlen* Bálint grófnak, *Pozsgay* Miklósnak és *Eilner* Zsigmondnak szövegét, akik elül jártak a küzdelemben december 13-án, amikor az ellenzék a parlamenti örséget a képviselőház termé-ből kiverte és az elnöki meg a miniszteri butorzatot összerombolta. A lakomán megjelentek az Andrássy grófok és később a Szabadságról visszakerült *Ap-ponyi* Albert gróf is.

Politikai affér. Kiss Ernő dr. és *Vojnits* Sándor ma Abaffy Ödön képviselő-höz a Kovács Pállal való affér dögában a követ-kező levelet intézték: „Tisztelt barátunk! Megbizásod folytán elégtételt kértünk Kovács Pál képviselő úrtól, azon ugy a Magyar Estilapban, mint más lapokban megjött közbeszólásért, amely read vonatkozva az lett volna, hogy „Üsöcsök po-fon”. Ez a kijelentés a naplóban nincs benne. Nevezett képviselő urat ez iránt megkérdeztük és kijelentette, hogy ő sem ezen kijelentést nem használta, sem egyáltalában téged sérteni nem akart. Kovács Pál képviselő úrnak ezen kijelentésével a sértés el-csútt, illetve ilyen nem történt, miézt is további el-járásunk szüksége fenn nem forog. Erről téged nagy rabcsináló tiszteletünk nyilvánítása mellett értesít-ünk. Budapest, 1904. december 16-án. Kiss Ernő dr. s. k., ifj. *Vojnits* Sándor s. k.”

A nőmozgalom. Feministák egyesülete eimen október elején egyesület alakult, mely célul tűzte ki a magyar nő jogi, társadalmi és gazdasági helyzetének emelését, a női munka érdekeinek meg-ővését és a kulturális mozgalmakban való részvé-telt. Ez az egyesület ma tartotta aleküli közgyűlé-sét a Magyar Közgazdasági Társaság nagyszobájában, amelyet zsúfolásig megtöltöttek, jobhára a polgári közéleti társadalomhoz tartozó nők.

Az elnöki elmevnyt *Glücklich* Vilma, dr. *Márkus* Dezső táblabíró, dr. *Besnyői* Béla ügyvéd, *Schwimmer* Róza, *Pickler* Blanka és *Galló* Paula foglaltak el, utóbbi a jegyzőkönyv vezetésére kéri-tést fel. *Glücklich* Vilma szép és hosszabb beszé-tel ismertette a nőmozgalom addigi történetét és cél-jait. E célok elérésére az alapszabályok előadásra ki-jelölték a könyvtárak létesítését, szakkönyvek és la-pok kiadását, előadások és viták rendezését, a termé-szet- és társadalomtudományok terjesztését. Az elnök lefejtette, hogy az egyesület ezenfeil munk-át kíván adni a nők, hogy joga is legyen a társá-dalomban, a családban és a közéletben.

A tetszettel fogadott megnyitót után dr. *Besnyői*

Béla titkár felolvasta az egyesület jövő évi munka-programját. Mindjárt az első évben lé-tesül a gyakorlati tanácsadó intézménye, a „szociális segélymunka” című tanfolyam, melynek célja a női kímivelni arra, hogy a köze-nek tartozó kötelességeit teljesíthesse. Ennek keretében felolvasásokat is fognak tartani. Végül foglalkozni fog az egyesület az aktuális kérdésekkel, elsősorban a törvények reviziójával és törvényjavaslatok készi-tésével, mindazt természetesen a női jog szempont-jából.

A közgyűlés ezután megalkultnak jelentette ki az egyesületet s *Schwimmer* Róza ajánlatára egyhangulag megalkították a tisztikart. Ügyvezető elnök lett *Glücklich* Vilma. A választmányi tagok közé beválasztották dr. Márkus Dezsőt, dr. Stein-berger Saroltát, Töröké Delli Emmát. Van közöttük két egyszeri munkás is: Grossmann Janka és Malonai Istvánné s ezek képviselik a vezetésben a legkevesebb joggal bíró női szférát.

Syvetonő öngyilkossága. Párisból távira-tozzák, hogy *Syvetonné* asszony Boueuard vizsgálóbíró tegnapi öt óráig kihallgatása során megerősítette, hogy férje valóban öngyilkos ságot követett el. Leánya és veje, *Menard* leleplezősei után *Syvetonné* azt mondta férjé-nek:

— Nem akarok többé veled élni, el kell tűnnöd, nem szabad magadat sem nekem, sem leányomnak mutatnod. Erre *Syveton* elhatározta, hogy meghal és dolgozó szobájában lefeküdt a gázkályha elé, fejét közeltette a esőhöz és a kézszerrel teli tífóval szivta magába. Amikor *Syvetonné* ismét a dolgozó szobába lépett, halva találta férjét. *Syvetonnak* arca fekete volt a koromtól és Syvetonné férjének arczát lemosta és a házmesternő segítségével minden jelet eltávolított, amelyből az öngyilkosságot meg lehetett volna állapítani. *Syvetonné* azt is bevallotta a vizsgálóbíróknak, hogy maga tette az újságpapírt a kályhacsőbe, hogy hihetővé tegye a balesetet. Mindezek dacára kijelenti Rochefort a mai Intransigantban, hogy bizo-nyítottak vannak arra, hogy Syveton a fran-cia kormány parancsára ölték meg. A kor-mány *Syveton* asszony utján, kit letartóztatás-sal fenyegettek, lépéseket tétellett *Guyot* na-cionalista képviselőnél, hogy ez védkép szün-tesse be az információk lapok közlését. *Guyot* ezt visszautasította.

Az amerikai bevándorlás számokban. Egy berlini lapban hivatalos adatokat olvasunk azokról, akik ezerkilencszázharom július 1-től ezer-kilencszáznegyven június 30-ikáig az Egyesült-Ál-talantizálta megint összekalapálva hazánkat Ausz-triával s így nincs módunkban pontosan megállapi-tani, mekkora számmal szerepelnek a magyar kiván-dorlók ama 812.870 ember közt, akik az említett idő-ben Európából kivándoroltak az Egyesült-Államok-ba. A kivándorlók közt van 193.296 orosz, 117.166 magyar és osztrák, 145.141 orosz és finn, 46.380 német és 74.768 ír. Megközelítőleg tehát Magyarország a harmadik helyet foglalja el a szomorú statisztiká-ban és csak az az örvendetes, hogy a tavalyval szem-ben 25 ezerrel csökkent a kivándorlás Ausztriából és Magyarországból. A Brazíliahoz történt kivándorlár-s is közül a német lap számszerű adatokat. Magyar-ország és Ausztria 44.561 kivándorlót tüntet 331 sokkal kevesebbet mint az orosz, a portogál, vagy a spanyol, de mint a német is, de többet mint az orosz vagy a francia.

Két felolvasás. A Magyar Filozófiai Társaság ma délelőtt felolvasó ülést tartott az Akadé-mia kistermében dr. Bokor József elnöklele alatt szépsépmű közönség jelenlétében.

Az első felolvasó Szilvágy Elek volt, aki a szellemi tehetségek eredetéről értekezett. A fel-olvasó a talentum eredetében öt fejlődési fokot különböztelt meg. Az első a nemzés előtti állapot (status ante coitum), vagyis a szülők különböző tu-lajdonainak összevétele, a második a nemzés pillanata (status in coitu), a harmadik a him és női sejt egybeolvadása, a negyedik az a stádium, amikor az anya a gyermekét szive alatt hordja, az ötödik végül az az idő, amely a születéstől az iskoláztatásig terjed. A felolvasó egyenkint és be-hatóan részletezi az öt fejlődési fok döntő hatásait.

A tetszettel fogadott előadás után Palágyi Menyhért a külföldön is elismert és méltányolt kiváló filozófus állt a felolvasó asztalhoz, hogy megemlékezzék Lockertől a nagy angol bölcsész

halálának kétszázadik évfordulójára alka.mából. Előadásában ismertette Locke korszakot alkotó jelentőségét a filozófiában. A modern filozófia és lélektan atyjának nevezi őt, aki a bölcsészlet egész rendszerére rányomta az ismeretani bélyegét. Megemlékezik három nagy művéről, amelyeknek mindegyike az emberi értelem vizsgálatával foglalkozik. E három munka nagy hatást gyakorolt a modern világlátásra. Locke szerint ta-pasztás nélkül nincsen tudomány s ebből ki-indulva, ő volt a gyakorlati bölcsészlet megalapítója.

Az érdekes előadást nagy figyelemmel hall-gatta a közönség.

Az Állatkeret közgyűlése. Az Állat- és Nővényhosi Társaság vasárnap tartotta 39-ik évi rendes közgyűlést dr. Balogh Sándor elnöklele alatt az állatkeret vendéglő nagyszobájában. Az igaz-gatóválasztmány jelentése kiemelt, hogy közel jutott a Társaság ahhoz az időponthoz, mikor az állatker-et a mult nagy beruházásainak összes terheitől mentesíti s anak felvirágoztatására önérejből, újabb nagy beruházásokat kezelhet. Az állatkeret az el-mult esztendőben összesen mintegy kétszázezeren látogattak meg s a belépő díjuktól 51,283 koronát vettek be, amely összeg azonban a kiadások fedezésére nem elég s a pénzügyi egyensúlyt a cir-kusz és Ós-Budavár bérösszegeivel állították helyre az esztendőben is. Az üzleteredmény egyáltalában 28,718 koronával kedvezőlenebb, mint tavaly; a mérleg azonban nyereség és veszteség nélkül zárult. A jelentést egyhangulag tudomásul vették s tudomást vevén a származást és a jövő évi költség-előirányzatot, megadták a felmentést a választ-mánynak és a számvizsgáló bizottságnak. Azután megegyeztek a választások, melynek alapján a vá-lasztmány új tagjai lettek: dr. Delmár Emil, Hüttl Tivadar, Máday Izidor, Madách László, Mátyus Arisztid, Lónyay Géza, Pogány Móric és Medve Zoltán; a számvizsgáló-bizottság tagjai lettek: dr. Halász Zoltán, Malachy Román és Szentiványi György. A megválasztott tagok nevében Mátyus Arisztid mondott köszönetet a közgyűlésnek és hi-vatkozván arra, hogy mint a székesfőváros részéről ellenőrzésre kiküldött bizottság hosszú időn át alkalma volt meggyőződni a választmány és Serák igazgató buzgó működéséről, újabb elismerését fe-jezte ki mindkettőnek.

A budapesti munkásközvetítő intézet december 6-iki kimutatása szerint 6068 munkás keres foglalkozást, kik közt majdnem minden iparág képviselve van. Hiányzik azonban és murakát kaphat helyben: 1 cizelláló, 2 vasgyalva, 2 szűs. Vidéken: 1 kalapos, 3 órási, 1 gőzkéfépépsz, 31 asztalos, 17 faesztorgályos, 8 kerékgyártó, 9 könyvkötő. Keresnek még helyben: 2 nyomdai berakónót, 8 könyvkötő hajtogatót, 1 derékfűzőt, 40 népszámolót su-rollóhoz. Vidéken: 1 cipőragasztót, 1 felőrnemü-várványt és 1 székfőzőt. Tanulókat felvesznek: asztalos, bédogos, cipész, sütő, férfi és női szabóse-terek, kerékesdők és gyárak. Tanulóleányokat pedig: női szabók, dobozkészítők, könyvkötők, nyomdák és gyárak. Sütőmunkások elhelyezésére az intézet d. o. 8—12-ig és d. n. 4—8 óráig van nyitva. Jelenkénti lelt VIII. József-körút 36. szám alatt.

Csendélet a Városligetben. A Városliget az utóbbi időkben állandó tányája lett a csavargók-nak. Dacára a hideg, téli időnek, kiülnek a liget kopasz fái alá és különböző huzárú kártyajátékokhoz fognak belekockát. Tegnapi is Hartayán László majo-ret rábírták, hogy játszsók velük. Hartayán azonban hamarosan észrevette, hogy a subanok hamisan jár-szanak és megtárogatta a 3 korona veszteség kifizet-ését. Ebből azután nagy láma kerekedett és a közél-ben cirkáló rendőrt is figyelmeztette. Amikor a rendőrt észrevették a csavargók, elfutottak. Csak Sámuel Henrik 23 éves munkátalan nyomdász ma-radt ott, akiben a lármára összesereglett közönség-ből Keiner Mór kereskedő felismerte a minapi tá-madóját, aki a kezéből kiragadta a pénzárcaját és elfutott. A rendőr erre el akarta fogni Sámuel-t, aki ellenszegült, szidta a rendőrt és ütelegeni kezdte. A rendőr csak a közönség segítségével tudta ártal-matlanná tenni Sámuel-t, akik letartóztatták.

Gázmérgezés. Goldbergernek, a Párisi Nagy Áruház tulajdonosának a Kerépesi-ut 36. számú lakásán az északra gázömlés volt. Neu-bauer Teréz 22 éves család a cselészobájában nyitva felejtette a gázcsapot. Reggelre Neubauer Teréz eszméletlenül találták az ágyában. Mentő-ök hívták, akik magához térítették a leányt és elvitték a Rókus-kórházba. — Berecz István om-nibusz-kocsis Erzsébet királyné-ut 58. számú la-kásában vasárnap gázmérgezés történt. A mér-gezésnek a kocsis kedvese áldozatul esett. Holt-tétét a bonczitani intézetbe szállították. Berecz-et eszméletlen állapotban a Rókusba vitték.

(x) Bob hashajtó a legkellemesebb (10 fillér.)

SZÍNHÁZ, ZENE

— szinésznövendékek a Várszínházban.

A színésznövendékek mutatották be ma haladásukat a Várszínházban, azok, akiket *Csillag* Teréz gondos keze készít elő a világot jelentő deszkákra. A talantomos ifjak és leányok *Csiky* Gergely *Mukányi*-ját adták elő olyan előadásban, amely becsületre vált volna egy előkelőbb vidéki színházban is. A cím szerep *Hajdu József* kezében volt, aki meglepő rutinossal és annyi természetesen komikummal játszott, hogy már most szép jövőt jósolhatunk neki. Kitértek mellette *Báthory* Mária, *Bródy* Margit, *Halász* Ilonka, a férfiak közül *Garamszegi* Ödön és *Thuránszky* Lacián. A közönség természetesen bőkezűen osztotta tapsait.

* A Hátartós királykisasszony.

A Népszínház fényes sikerrel bemutatott dán mesejátékának második, vasárnapi előadására már kora délelőtti hirdette a pénztár elé helyezett tábla, hogy az összes jegyek elkeltek. Második este is nagy volt a siker, a dán szerzőt, Holger Drachmant a poéta átdolgozót, Heikali Jenőt s az ifjú zeneszerzőt, Jakabfi Viktort, minden felvonás után sokat tapsolták, de főleg Kury Klárát és Bardi Gabit, a két kiváló vendégművésznőt ünnepelte a közönség tapsal és virággal.

** Kamarazene-hangverseny. A Grünfeld-

Bürger vonószenye-társaság mai negyedik hangversenyének műsorát kizárólag *Beethoven* műveiből állította össze. Eseményszámba ment *Márkus* Dezsőnek, operaházunk kitűnő karmesterének közreműködése. *Márkus* Dezsőről intia körben tudják, hogy nemcsak mint karmester kiváló, hanem mint zongoraművész is elsőrangú mestere hangszerének, aminek önálló hangversenyén már sokszor szolgáltat bizonyítékát. Most újra bemutatkozott a nyilvánosság előtt és egy csapásra meghódította hallgatóit. *Beethoven* g-dúr zongorajátékában nagy technikáján kívül kiváló stílusérzékének is tanújel adta. Csak ott iparkodott előlérbe lépni, ahol a mű karaktere megengedte, különben pedig alárendelte magát a másik két hangszernek. De a klasszikus felfogáson kívül egyformán dícséretesek játéka pianói és fortei is. A közönség *Márkust* minden tétel után zajosan megtapsolta. A két előadás után pedig többször kellett a hívó tapsokra megjelennie. Hallottunk még egy kvartetet és az örökséget. Septett is gyönyörködtette a distingváltságát, amely zsufoolóság megtöltötte a Royal termet.

— A szabadkai színház jubileuma. Szabadkáról sürgőnnyi tudósítók: A szabadkai színház 50 éves fennállását három ünnepi előadással, közöttük *Molnár* Gyula „Névtelen hősök” című pályanyertes színművének előadásával ünnepelte Szabadka közönsége. Előbb *Ábrányi* Emil nagyszabású prólogusát szavalta el, majd *Korniss* Aranka előbeszéde után a darabot adták elő teljesen telt ház előtt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

© A Toldy-kör jubileuma. Pozsonyból táviratozzák: A Toldy-kör vasárnap ünnepelte fennállásának harminc éves jubileumát. A közoktatási kormányt *Borovics* miniszter megbízásából *Bartal* Aurél pozsonyi főispán helyettesítette. Az ünnepség délután 5 órakor kezdődött a vármegyeház nagytermében a Himnuszdal, amelyet a pozsonyi jogászfizság daloskore énekelt. Ezt követte *Pávai* Vajna Gábor kir. tanácsos, a Toldy-kör alelnökének megnyitó beszéde, amelyben leendőletes szavakkal szólta a jubiláló kör 30 éves múltját és kulturai jelentőségét. Utána *Hann* József tanár ez alkalomra írt ünnepi ódáját szavalta. Erre *Rákosi* Jenő tartott felőris előadást a művészet és élet esztétikai különbségéről. Előzetesen az Otthon-kör, a Kisfaludy-Társaság és a maga nevében üdvözölte a Toldy-kört, kívánva, hogy nevéhez híven mihamarabb odahasson, hogy miként Schedelből Toldy lett, Pozsony is a nemzeti eszme egyik legteljesebb és leghasznosabb végvárává le-

gyen. *Rákosi* beszédét és esztétikai felolvasását, mely tele volt szellemes ötletekkel, lelkesen megtapsolták. Ezután *Brolly* Tivadarné szavalta el *Dési* Sándornak a Toldy-kör reggeli ezimű költeményét, *Plachy* Brigitta magyar népdalokat énekelt cimbalomkísérettel, *Albert* József tanár néhány versét szavalta el, *Kopecký* János magyar rapszódját játszott hegedűn *Norgauer* Ágost zongorakísérettel, végül a jogás-daloskór a szótartot érekelte. Este 10 ó teritékü banket volt a Magyar király szállóban, amelyen *Rákosi* Jenő is résztvett. A lakomát táncmulatság követte. A délutáni ünnepségen felvették *Borovics* miniszter és *Üvegy* Toldy Ferencné üdvözlő táviratát, továbbá ifjabb *Vutkovich* Sándor levelet, amelyben atyja, a Toldy-kör alapítója emlékére *Ítezer* koránis írodalmi alapítványt lesz a kör kezébe adta.

© Jövendő. *Bródy* Sándor kitűnő heffilapijának legújabb száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: *Bródy* Sándor; *Tisza* és *Andrássy*. — *Kaffka* Margit; A városi erdő. — A császár memoirjaiból. — *Kovács* István; A szabad szerelem és a házasság kérdése. — *Coppée* Ferenc; A gerlért kértem... — *Méray-Horváth* Károly; A festő-mesterekiskola. — *Cicimada* Sándor; Versek. — *Pekár* Gyula; A hidon. — *Marienne* Bozet; Fordított világ. — *Tristan* Bernard; Valjón mit akarhatnak... — *Andrejev* Leonid; A halgatás. — A szinjátek b. a.; Tartuife a Nemzeti Színházban. — Irólról — könyvekről. *Róza* Miklós; Új könyvek. — *Tolstoj* Léo; Háború és béke. — Természettudomány. Tudósítás a Mars lakóiról.

FŐVÁROS

(*) A huszmilliós közező kölcsön. *Tisza* István gróf miniszterelnök, mint belügyminiszter, vasárnap leiratban tudatta a székesfőváros hatóságával, hogy a burkoló-munkák céljaira szánt s huszmillióban meghatározott kölcsön fővételeire vonatkozó közgyűlési határozatot jóváhagyta. Kijelenti a miniszter, hogy ezt a jóváhagyást a közezőeséknél mutaközö kényserhelyzet folytán adja meg s elvárja, hogy a fölszedett régi közezetet a kültekék burkolására fogják fordítani, amire égető szükség van.

(*) Jelölés. Vasárnap délelőtti ülést tartott a 45-ös választmány. *Kékes* István udvari tanácsos enköklése mellett. A másodosztályú tanácsjegyzői állásra, 5 szavazattal 4 ellen, dr. *Harrer* Ferenc fogalmazót jelölték. *Harrer* Ferencet adták a szavazatukat az I., II., III., V. és IX. kerületbeliek, míg *Márkus* Jenő fogalmazót a IV., VI., VII. és VIII. kerületbeliek. A választás szerdán — december 21-iken — lesz a közgyűlés alkalmával. Az igazoló-választmányban, továbbá a közezetelési, középítési-, vízvezetési- és közpompavezetési-bizottságokban megüresedett tagsági helyekre a röveket jelölték.

TÁVIRATOK

Bécs, december 18. Ő felsége ma külön kihallgatáson fogadta *Martheyer* újonnan kinevezett svájci követet. *Martheyer* benyújtotta megbőlözölevelét.

A szerb király olasz rendjele.

Belgrad, december 18. Az olasz követ ma ünnepies kihallgatáson nyújtotta át a szerb királynak az olasz királytól adományozott *Annunciata*-rendet.

Az osztrák helyzet.

Bécs, december 18. A német néppárt szövetsége ma hosszabb ülést tartott, amelyen a kiadott kommunikó szerint határozatot hoztak. E határozatban a német néppárt sajnálkozását fejezi ki azon, hogy akkor, amikor lehetővé vált a költséghelyettesi bizottságban a szabályszerű tanácskozás és határozathozatal, a kormány intézkedéseivel megműsította a képviselőház munkáját és indokolatlanul megakadályozta az inség-javaslat végleges elintézését. A szövetség kénytelen a felelősséget azért, hogy az inség-pénzeket ezuttal ki nem oszthatták, teljesen a kormányra hárítani. Kifejezik ezenkívül a felett való elkedvetlenedősüket, hogy az ipartörvényt és egyéb gazdasági fontosságú javaslatokat

nem terjesztik elő és azt kívánják, hogy az agrikor és rokkant-biztosításra vonatkozó elmunkálatokat haladéktalanul kövesse az illető törvényjavaslat. Az összes kérdésben teljesen egységesen határozott a páriszövevény.

A fasodai hős a parlamentben.

Páris, december 18. *Marchand* ezredesnél felajánlották a nacionalisták a párisi második választókerületnek *Syveton* halálával megüresedett mandátumát. *Marchand* a jelölést nem fogadta el avval a megokolással, hogy mint képviselő a kamarában nem találta teret a hasznos tevékenységre annál kevésbé, mert a mostani ülészek 1906. tavaszán véget ér.

Az olasz csendőrség szaporítása.

Róma, december 18. A kamara a csendőrségi létszám és a városi rendőrségnek szaporítására vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalja. Válaszolvva több szónok fejtegetéseire, kijelenti *Giolliti* miniszterelnök, hogy a törvényjavaslatnak az a célja, hogy a kormányt arra segítse, hogy lehetőleg korlátozva legyen a hadseregnek a közrend szolgálatában való felhasználásában. A törvényjavaslatot titkos szavazat után 243 szavattal 97 ellen elfogadják. A kamara ülését január 24-ig elnapolták.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde. A vasárnapi magánforgalom kétése nélkül folyt le.

Iparhatósági megbízottak választása. Vasárnap ment vége a fővárosban az iparhatósági megbízottak választása, a közvetlenül érdekeltek iparosok részéről való épp olyan esékely részvétel mellett, mint az előző években. Pedig az ipartörvény 167-ik szakasza jelentékeny földadatokat juttat az iparhatósági megbízottak részére. Így kimondja a törvény, hogy az iparhatósági megbízottak az elsőfoku iparhatóságokat támogatják a működésükben. Meg kell őket hallgatni: az iparügyekben tervezett szabályrendeletek alkotásánál; iparüzletek kisajátításakor; ipar-testületek alkotásánál; segédek, tanoncok ügyeire vonatkozó szabályzatok meghozatalánál. Ők ellenőrzik a végeladásokat és árveréseket rendező üzeteket. Meglátogatják időnként a tanonc-iskolákat s a tapasztalatokról jelentést tesznek az iparhatóságoknak. Megszemlélik a gyárakat s erről szintén jelentést tesznek. Mindezekből kitűnik, hogy az iparhatósági megbízottakra fontos teendők várnak. Megtörtént mégis a vasárnapi választásnál nem egy kerületben, hogy egyetlenegy választásra jogosult iparos vagy kereskedő sem jelentkezett az urnánál. Ilyen kerületekben (egy például a X. kerületben) át kellett hivatni egy-két iparost és kereskedőt a lakásukról, nehogy az a szégyen történjék meg, hogy új határnapot kelljen kitűzni a választásra.

Az Országos Erdészeti Egyesület vasárnap délelőtti 11 órakor tartotta rudes évi közgyűlését az egyesület Alkotmány-utcai helyiségében a tagok élénk részvétele mellett. A közgyűlésen báró *Bánffy* Dező enkökelt, aki üdvözölve a nagyszámúban megjelent egyesületi tagokat, felhívta *Bund* Károly egyesületi titkárt, hogy terjesztesse elő az egyesület múlt évi működéséről szóló évi jelentését.

Ez a jelentés részletesen megemlékezik arról a tanulmányi kirándulásról, amelyet az egyesület tagjai ez év folyamán rendeztek Boszniába. A tiz választmányi tagnak — köztük báró *Füllitsch* Arthurnak — megválasztása után a közgyűlés tudomásul vette az egyesület múlt évi zárószámadásait s úgy a pénztárosnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényeket megadta. Az 1905. évi költség-előirányzat elfogadása után a közgyűlés *Vadas* Jenő főerdőtanácsosnak a szimbébanyi erdészeti akadémia tanárának írtle oda a Deák Ferenc-alapítvány ez évi kamatait *Az okok monográfia* című munkájáért. — Ezután az egyesületi alapszabályok módosítás fölött indult meg hosszabb vita, amelyet aztán *Miske* Gusztáv társulati főerdész felolvasása követte *Bosznia és Hercegorina erdőgazdasági viszonyairól*. A felolvasást a közgyűlés tagjai nagy tetszéssel fogadták. A közgyűlés után az erdőészek összesége *Horráth* Sándor vezetésé alatt testületileg

tisztelegtek Soltz Gyula nyug. orsz. főerdőmester-nél. Horváth Sándor min. tanácsos megható üdvözlő beszéd kíséretében remek, művészi kivitelű albumot nyújtott át emlékül az erdőgazdálkodás egészére nevében a magyar erdészek ezen kiváló, szakképzett veterán tagjának. Az album átadása után a közigazgatási tagjai a Continental-szálló első emeleti éttermében gyűltek össze ünnepi lakomára. Az első felköszöntőt a lakomán báró Bánffy Dező m. u. Gyula nyug. főerdőmester, keményfenyőfenyőfwp. dotta a királyra, majd egy másik felköszöntőjében Soltz Gyula nyug. főerdőmestert elrette. Ezzel megereget a tosztok árja s az erdőszízek cigányzeno mellett késő délutánig maradtak együtt.

Felozlatott betegsegélyzó pénztár. Az építómesterek betegsegélyzó pénztára vasárnap délelőtti közgyűlést tartott Erőss Sándor dr. elnöklete alatt. A közgyűlés egyhangúlag kimondta, hogy csatlakozni fog az „Általános munkás betegsegélyzó pénztár”-hoz. A 8000 tagot számláló betegpénztár felozlatását főleg a múlt hónapokban lefolyt kizárás idézte elő, amikor a pénztár öt héten át volt kénytelen kötelezettségeit teljesíteni, anélkül, hogy tagsági díjak befolytak volna.

Liszt és korpa. A lisztüzlet már érzi a közeledő ünnepek esendjét, a forgalom lassan megszűnik és új üzletek csak szóróványosan fordulnak elő. Az árakban nincs változás. A lebonyolítás lassan folyik tovább és a decemberre átvendő nagy mennyiségek alig fognak idejében átvételre kerülni, mert a fogyasztás szükséglete távoiról sem közelíti meg az előre vásárolt mennyiségeket. A korpaüzlet teljesen pang, minthogy a magas árak lehetetlenné teszik még a rendes üzlet kifejtését is. Az átvétel szintén lassabban halad és itt-ott mutatkoznak némi készletek. Mai átlagos jegyzések Budapesten: 0—15.30, 1—14.80, 2—14.40, 3—14, 4—14.60, 5—13.20, 6—12.80, 7—12.10, 7 és fél—11, 8—6.90, finom és durva korpa 5.85.

Szeszüzlet. Az üzletben ugyanazok a jelenségek, mint a múlt héten. A verőköznyagok hetek óta várja az árak csökkentését, viszont a termékek — a magas nyersanyagárakra hivatkozva, — erre nem látják elérkezettnek az időt. Az üzlet jóformán megakadt, mert nem tudni, mi lesz. Mai jegyzések: nyersszeszért finomítottak 51½—52½, finomított adózott szeszért az egyesült szeszgyárak részéről nagyban 156½—167, kicsinyben 158—159, adozatlan nagyban 57½—58, kicsinyben 59—60, a külföldön kívül levő finomított és gyárak finomított szesz 2—6 koronáig terjedő olcsóbb árakon kínálnak; excentingens szesz drágább jegyzése Bpsten 40½—41 — denaturált szesz nagyon szilárd nagyban ára 51—51½ — kicsinyben 52—53 — hordóval együtt, helyben.

Nyerstermékek. Az üzlet a lefolyt héten az eddig megszokott korlátok között folyt le. Ismét több bel- és külföldi vevő volt piacunkon, azonban ezeknek csak egy része vásárolt be, a másik rész áru nélkül távozott. Az árjegyzések változtak. — Marhabőr. Nagybőr verőink ez alkalommal sem voltak és a forgalom csupán azon kis eladásokból állt, melyek néhány délmagyarországi timár bevásárlása által jöttek létre. Fizettek száraz bőrt szarv és csont nélkül 250—252 koronát száz kgr. — Borjubőr. A hangulat állandóan nagyon élénk. Mivel azonban készlet nincsen, ennélfogva forgalom felől sem jelenthetünk. Német számlára 1 wagonrakomány itteni zwikker fejjel 300—310 koronáért kelt el. — Löbörben a forgalom megakadt. — Juhbőr. A lefolyt héten ismét több felsőmagyarországi és külföldi vevő itt tartózkodott. Az előbbieket német gyapjas, az utóbbiak pedig durva gyapjas juhbőrre feleltették. Német gyapjas juhbőröl egy wagonrakomány 100 koronáért és egy wagon hullott bőr csont nélkül 104 koronáért adatott el. Durva gyapjas juhbőröl néhány tétel bánáti és erdélyi helybeli számlára 156 kor.-ért és 1 tétel bácsai 114 kor.-ért kelt el. — Keeske és zidabörben a hangulat javult. Az utóbbiakból néhány tétel jobb árak mellett mint remélték, bécsi számlára adatott el.

Szilva, szilvaiz és zsiradék. Szilva. Mitután a külföldön a nagykereskedők ellátták magukat az ési időny alatt, e hét folyamán a karácsonyi ünnepek közeledtével az üzlet esendes volt. A hozatalok a számvantati állomásokon épp úgy, mint a kínálat, kívánni valót hagytak hátra, minek következtében a szerbiai, valamint a boszniai szilvafrók ½—¾ koronáig csökkentek 50 kilónként. Szilvaiz. Ezen ezekben az irányzatú szintén esendes volt, az árak azonban nem csökkentek, amennyiben a boszniai áruból a bel. földről megrendelések érkeztek; a külföldi egyelőre várakozó álláspontot foglal el. Zsiradék. Az amerikai zsiradék folytonos esükenése nem volt képes e hét folyamán a prima budapesti díszszír árát lecsorítani, mivel a múlt héti árakon vevők jelentkeztek s a kínált mennyiségek szilárd árakon könnyen elhelyezhetők voltak. Táblás szalonna. A jelenlegi nagyobb termelés dacára is az üzlet szilárd alakot öltött, amennyiben a napi szükséglet fedezése épp úgy, mint a spekuláció számára nagyobb mennyiségű áru vásároltatott. Ezen élénk forgalom mellett az árak ½—1 koronáig emelkedtek 50 kilónként.

Széna, szalma és takarmány. (Fuchs József jelentése.) A hetivásáron szénában és szalmában is behozatal és élénk kereslet volt. Eladott: közepénőségű jobb és elsőrendű széna 25—46 muhar 5-ig a/m szalma 180 zsupszalma 220 szecska 240 per 50 kiló fuvaronként hűzhöz szállítva. Préselt széna 360—440, préselt szalma 160—180 50 ko, a jöszefvárost pályaudvaron.

Sertészvásár. Az üzlet szilárdabb volt. Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—380 kor. nehéz 110—112 fillér, 280—300 kor. nehéz 109—110 fillér. Öreg 300 kgr. tuli 106—108 fillér. Szerb 102—109 fillér tisztá kgr. páronként 45 kgr. élet-súlylevonás és 4 százalék engedélyt szokásos. A részvényszállásokban a szerbiai sertésekkel együtt 14642 darab van elhelyezve. Az egészégyi és transitó-szállásokban maradt 10183 darab szerb.

Napirend, 1904. december 19.

Naplár: Hétfő, december 19. — Róm. kath.: Nemenius vt., prot.: Domonkos, görög-orosz: (decz. 6.) Miklós pk., zsidó: Tebeth 11. — Nap kel: 7 óra 30 p., nyugszik: 3 óra 52 p., hold kel: 2 óra 6 p. d. u., nyugszik: 3 óra 32 p. — **Miniszterek nem fogadnak.** — **A Magyar Tudományos Akadémia** összes ülése 5 órakor. — **A főváros magánépítési bizottságának** ülése 5 órakor. — **A Országos párbajelenes szövettség igazgatósának** ülése 7 órakor az állami számvevőszék tanácstermében (Zöldfa-utca 22. sz.) — **Utóellenőrzési szemle** a közúthad-sereghez tartozó vonat — (szekerész) ezredék és vonatszertárak legénységével a Mária Terézia-lak-tanyában, 8 órakor. — **Ötödik filharmóniai hangverseny a Vigadóban** fél 8 órakor. — **Téli tárlat** a városligeti Műcsarnokban, nyitva 9—4 óráig, belépődíj 1 korona. — **Nemzeti Szalon téli kiállítás** nyitva 9—8 óráig, belépődíj 50 fillér. — **Könyves Kálmán r. t. művészei szalonjának karácsonyi kiállítása** (Nagymező-utca 37. sz.) nyitva egész nap. — **Új művészi szalon** a Kecskeméti-utca 3. szám alatt nyitva egész nap. — **Karácsonyi kiállítás** az Iparművészeti Múzeumban zárva. — **Játékonykedő műkedvelői kiállítás** a király kigyó-terri bérházában nyitva 10—8 óráig, belépődíj 50 fillér. — **Műbarátok Körének karácsonyi kiállítása** (Váci-utca 25. sz.) nyitva 11—7 óráig, belépődíj 40 fillér. — **Női kiállítás** a kigyó-terri Thel-főle tereben, nyitva 9—1 és 4—7 óráig, belépődíj 40 fillér. — **Csipek és lémezkiállítás** a Nemzeti Múzeum kupolacsarnokában rendezés alatt ma zárva. — **Világítási kiállítás** a Technológiai Iparmúzeumban nyitva 9—12 és 6—8 óráig. — **Nemzeti Múzeum természetrajzi tára** nyitva 9—2 óráig. — **Muzeumi könyvtár** nyitva 9—4 óráig. — **Akadémiai könyvtár** nyitva 3—7 óráig. — **Egyetemi könyvtár** nyitva 9—12 és 3—8 óráig.

Ingatlanok forgalma a fővárosban

A főváros területén a lefolyt héten a következő ingatlanok kerültek átíratás alá:

A pesti oldalon: Weisz Miksa IX., Gát-utca 27. sz. háza 34000 koronáért Gubovits Adolf és neje, Fischmann Frigyes és neje X., Belezany-utca 11. sz. háza öz. Müller Lajosné és Gottlieb Hermanné (Gröszög.) Kovács A. Ernő és neje VI., Eötvös-utca 37. sz. háza 235000 koronáért Kovács Károly és neje, Spitzer Mór VIII., Hunyady-utca 13. sz. házának egy 10-ed része 1200 korona 50 fillérért Spitzer Illésre. Nagy Pál VII., Nyár-utca 5. sz. háza 164,000 koronáért Friedmann Lajos és neje, Nikodén Miklós X., Ujhegy-utca 17. sz. háza 10500 koronáért az egyesült téglagyémennygyár r. r.-ra. Kühne Ede VI., Váci-lőrnt 57-b sz. háza öz. Kühne Edénére, Kühne Károly és Lorántra. Dr. Schermann Adolf X., Heves-utca 62. és VII. Bibor-utca 12. sz. háza Gerő Károlynéra és testvéreire (Gröszög.) Özv. Malomszky József VII., Szévtés-utca 10. sz. háza Malomszky József és Pálkás Györgyre (ajándék.)

A budai oldalon: Lindmayer György III., Vörösvári ut. 14. sz. háza Lindmayer Márton és testvéreire, Rechenstein Ferenc III., Péterhegyen fekvő 5144—45 hrsz. telke 600 koronáért Niedermayer Sándor és neje, Krén Pál és neje, Schütz Anna III., Szendrei ut. 46. sz. háza Krén Pál és neje Giegler Mária, Előás Gyula III., Lajos-utca 148. számú házának tizenöt 112-ed része Előás Samu és testvéreire, Wighardt József és neje Ürmöhegyen fekvő 4822 hrsz. telke 120 Kr.ért Wighardt Mihály és neje, Krén Alajos III. kerület, Kiskorona-utca 82 sz. háza 4080 koronáért Domonkos Ferenczre. — Tauschek Józsefné II. Vitéz-utca 18 sz. házának felerőse ifju Tauschek József, Bertók, Klára és Paulára. — Jelinek Zsigmond és Bertókárai II. Tuder-utca 5. sz. háza 24000 koronáért Hampel Antal dr. és neje, — Mayer Márton I. Kőröberek dűlőben fekvő 14939, 14293, 14558/1 hrsz. telke Mayer Jakabnéra. — Özveggy Brachta Ferencz né II. Margit ut. 9. sz. háza 41,000 koronáért ifju

Bauer Ernő és neje. — Novák Ignác I. Gellért-hegyen fekvő 13025/2 hrsz. telkének felerőse 42000 koronáért Wimmer József és neje. — Weisz Gyula III. Ujlak, Repkény-utca 18. sz. háza 10,000 koronáért Heskly Herminára és Bertára. — Konrad Péter és Mátyas I. Kutvölgyben fekvő hrsz. telke 1200 koronáért Próz Rozsára. Haszmann János I., Gellért-hegyen fekvő 13418—1—13418-2-c hrsz. telkének részei Haszmann Mária, István és Józsefre (Gröszög.) Dr. Gröz Sándor I., Kutvölgyben fekvő 8803—04 és 8801—02 hrsz. telkének kéthatod része 3200 koronáért Laborczy Ernőre. Özv. Csepely Sándorné és Torkos Imréné II., Donáti-utca 9 sz. házának háromhatod, illetve egyhatod része dr. Csepely Sándor és Aladárja. Özv. Kohn Simondé II., Vitéz-utca 10. sz. háza 12,605 koronáért Weinstein Sándorra. Várady Béla I., Istenhegyen fekvő 9377—78 hrsz. telkének része Mangold Béla Kolosné és Bálint Vilmosnéra (ajándék). Matyasovszky Lajosné I., Kelenföldön fekvő 14003—04-1. hrsz. telkének négyhatod része 5984 korona 88 fillérért Matyasovszky Jakab és neje, Klein Józsefné II., Fű-utca 88. sz. házának kéthatod része 520 koronáért Herbst Gyulánéra. Szecser József III., Lajos-utca 153. sz. háza öz. Seeger Józsefné (Gröszög.)

FÉRFI ÉS NŐI
nemi betegségek,
főlegnyugoság (impotencia) alapos gyógykezelésre legjobban ajánlják
Dr. KAJDACSY
v. os. és kdr. ezredorvos és kórházi főorvos.
Rendel: 9—4-ig, este 7—8-ig.
Budapest, IV., Kigyó-u. 5. (Klofild-pal. I. em.)
Levél útján is biztos gyógykezelés.

Az osztrák-magyar monarchia első általános tisztviselő-egylete
Alapított 1864-ben.

Ausztria és Magyarország legnagyobb kölcsönös élethiztosítási intézete
melyben mindenki résztvehet.

Magyarországi főképviselőség:
BUDAPEST, II., Fő-utca 7. sz.

Biztosítási álladékok	173 millió korona.
Egyfőt vagyon	60
Előzetes birtoktársi összeg	66 3
Jólokonyagsági cselekedta (szegélyekre, ösztön- és gyógykezelési díjakra	23

A biztosítási feltételek különösen kedvezők.
Azon személyek, kik hajlandók a tisztviselő-egylet részére Magyarországon működni, sziveskedjenek szándékukat a főképviselőséggel Budapestsz. (II. ker. Fő-utca 7. sz.) tudatni.

Természetes pirosságot
egy másodperce alatt minden férfi és nő, ney az arczán, mint az alkán gyorsan elcsúsz, ha Wijcsen ártalmatlan és igen kellemes látta
Diana-pirosítót
használ. Egy eredeti üveg ára 5 korona utafélszal, mely egy évig eltar. Kiszámla forrást: ERENYI BÉLA, Diana-pirosítótára. Budapest, VII., Károly-kört 5. (Bálozó hálygeknek nélkülözhetetlen.)
Tűttartás mellett szállítva.

REGÉNY

Detektiv-kisasszony.

Irtá: OLD SLEUTH.

(11)

— Ez nagyon veszedelmes dolog volna, felelte Cameron rekedt suttogással, mialatt arca halál-sápadt lett.

— Én minden veszélyes kockázatátás nélkül be tudnák váltani egyet Tom!

— Nem, nem asszony! Ne vigy kísértetbe! Ez mindkettőnkét romlásba döntene.

— Nekem van egy tervem. Hidd el, nagyon okosan eszeltem ki. Kétségtelenül jól végződnek a dolog.

— És én még egyszer mondom: ne vigy kísértetbe asszony!

— Akkor válunk kell! Ezreket akartak már lábaim elé rakni, ha neked kiadom az utat, Tom! A mi házasságunk ugy is oly laza kötelék, hogy a válást nem lesz nehéz keresztülvinnem. Gondold el, hogy még cégtársaid sem tudják, hogy én a feleség vagyok!

— Oh, Julia, ne örjits meg! Még megbolondulok!

— És én is megbolondulok, ha nem teremtéd elő a kért pénzt. Ha meghallgatnád tervemet, akkor meglátnád, hogy minden jól menne.

— Olyan tervem van, mely az egész dolgot összehangzottá tenné: Zárasd be azt, akiről tudod, hogy semmirekellő sikkasztó, és azalatt váltsd be a papirokat!

— De kiről beszélsz, kit hiszel sikkasztónak?

— Azt a nyomorult Wilbur!

— Vigye az ördög! Azt hiszem, hogy az a fickó ártatlan.

— Ostobaság! Hát nem a saját szemiddel láttad, hogy ezer dollárt vettett el a kártyán, és fizetése alig kétezer dollár.

— De ma elővettem, átnéztem könyveit, és mindent rendben találtam.

— Csakugyan? Mit nem mondsz!

— Azt mondom, ami igaz!

— No Tom, akkor te még zöld fiu vagy, kiálltatta az asszony gunyosan.

— Miért?

— Hát nem tudod, hogy bármelyik bankot adó játékos szívesen kölcsön ad neki néhány ezer dollárt egy-két napra, hogy kisegítse a bajból? Nézd meg könyveit nyolc nap mulva! Váratlanul menj hozzá, majd meglátod, hogy rajta kapod!

— Lehet, hogy igazad van.

— No, majd meglátod, hogy igazam van!

— És mi a terved Julia?

— Ismerék valakit, aki egy pár száz dollárért beváltaná a papirokat!

— És ha ez az ember az utolsó percben esu-

— Ez biztos!

— No és hova vezetne ez?

— Éppen a legjobb helyre. Az az ember megesküdne, hogy Wilbur Henryről kapta a papirokat — és még azt is elrendezhetnék, hogy az illető egy pár napig az ő társaságában forgolódjék, és végül mint tanú szerepeljen az ügyben.

— És ha ez az ember az utolsó percben esu-

— És ha ez az ember az utolsó percben esu-

— És ha ez az ember az utolsó percben esu-

— És ha ez az ember az utolsó percben esu-

— És ha ez az ember az utolsó percben esu-

— És ha ez az ember az utolsó percben esu-

— És ha ez az ember az utolsó percben esu-

— Akkor jól van! Holnap este összehozlak benneteket! Csak légy nyugodt, biztatsz benne!

— Miért nem intőzöd el te magad ezt az egész dolgot fivéréddel?

— Én mégis csak asszony vagyok. Kigondolhatok valami tervet, de annak keresztülvitelére nem vállalkozom!

Cameron még egy ideig ottmaradt annál az asszonynál, ki oly rossz utra és oly sok bünre esá-

— Miután Mrs. Cameron célt ért, nagyon jókedvű lett, mulattatta Cameront, ki örömmel látta, hogy milyen derült és vidám az ő szép barátója.

A két összecsküvő ügyesen eszelte ki a tervet. De mennyire megijedtek volna, ha látják a francia szobaleány győzedelmes mosolyát, aki még mindig ott állott a kulcslyuk előtt és hallgatódzott.

Félórával Mr. Cameron eltávozta után egy másik férfi jött Mrs. Cameronhoz és ekkor való-

ban behízyolt, hogy a szép asszonynak olyan komornára volt szüksége, aki nem tud angolul.

TIZEDIK FEJEZET.

A cselszövény.

— Hát az a vén számar elment már? — kérdezte az előkelően öltözött fiatalember, amint a szobába lépett.

— Elment, Dick. Végre sikerült rábírnom, hogy adja el a papirokat.

A Dick nevű fiatalember jóképű fickó volt, bár szépsége nem igen imponálhatott Mrs. Cameronnak.

A francia komorna ismét megjelent a szobában és mikor kiment, Dick is megkérdezte:

— Ki ez a kicsike, Julia?

— Új szobaleányom!

— Az ördögbe! Pokolian csinos. Honnan szedted fel ezt a leányt?

— Ajánlották nekem. Francia nő, aki egy szót sem ért angolul.

Dick szeméi különösen fénytettek, de többet nem kérdezősködött a leányról, mert fontosabb dolgokról akart beszélni.

— Azt mondtad, hogy a vén számar el akarja adni a papirokat?

— Igen.

— És ki vállalkozik az eladásra?

— Azt hiszem, ezt te is megtehetnéd!

— Nagyon merész vállalkozás volna! A Wall-Street-en nagyon megfigyelnek mostanában mindent!

— Talán gyáva lettél?

— Oh, egyáltalán nem, testvérem, én mindent merek! Csak meg kell magyaráznod a vén számarnak, hogy szükség esetén neki is helyt kell állania.

— Te nagyon ostoba vagy, Dick.

— Mennyiben?

— Te jól tudod, hogy én az egész összeget magamnak akarom megtartani és hogy te és én ezzel a pénzzel indulunk majd tervezett nagy utunkra.

— Ez mind nagyon szép, szivecském, de én azt mondom neked, hogy te nem ismered azt az állatot, Cameron tulajd hozzad, azt megengedem!

Most oly szerelmes, hogy nem lát semmit. De ha egyszer észre találna valamit venni, akkor — vigyázz! Ő nagyon ravasz, merész és csalfa. Majd az utolsó percben borsót tör az orrod alá, hát csak légy elővigyázatos, lelkem!

— Én nem félek semmitől, csak nézz utána, hogy minél előbb tulesünk rajta. Holnap este találkozni akar veled. Mit mondják neki?

— Jöjjön el „Doric“-hoz.

Ugyanaz a vendéglő volt ez, ahol a detektiv-kisasszony beszélgetett Wilbur Henryval azon az em lékezetes estén, amikor életét megmentette.

— Melyik szobában?

— A huszadik számúban

— Idő és óra?

— Tíz.

— Mondjuk inkább későbben.

— Miért?

— Mert az egerek jobban tudnak akkor táncolni, ha a házban már mindenki alszik

— Hát legyen tizenegy órakor.

— No, így rendben van.

Előbbi fejezetünkben megjegyeztük, hogy Goelet Kaete követte Mrs. Cameront akkor, amikor az a bankból kijött.

Kaete folyton nyomában volt és utána ment addig, míg Mrs. Cameron lakására nem ért. Aztán gyorsan átöltözött és mikorára Mrs. Cameron ismét elment hazulról, már ott állt a szomszéd ház előtt.

Mrs. Cameron éppen sétálni indult, amikor észrevette, hogy egy elegánsan öltözött, előkelő külsejű fiatal nő áll a ház előtt és sir.

Mrs. Cameron megállott és megkérdezte a fiatal leánytól, hogy mi baja.

A leány sirva felelte, hogy nem ért angolul, és franciául válaszolt.

Mrs. Cameronnak atyja francia származásu ember volt és így Mrs. Cameron is igen jól beszélt franciául.

Könnyc között beszélte el a leány, hogy Párisból jött és az átutazásnál ellopták mindenét és azóta, nyolc napon át, megmaradt kis ékszerét adogatta el. Most már minden pénze elfogyott és mivel nem tud előre fizetni, kikergették abból a szállodából, ahol eddig tartózkodott.

— Hát miért jött Amerikába?

— Szobaleány vagyok s azt hittem, itten jobban megfizetik az ember szolgáltatáit, mint nálunk.

— Tud jól fészülni?

— Oh, asszonyom, Párisban a legelőkelőbb hölgyeknél szolgáltam!

Mrs. Cameron bizonyos tekintetben igen okos, de különben nagyon könnyen hívő asszony volt. Miután az ajánlatokra nem sokat adott, felfogadta a francia leányt.

Még azon este meg kellett fészülnie Mrs. Cameron és a francia leány olyan ügyesnek bizonyult ezen a téren, hogy rögtön meghódította.

A kis francia nő engedélyt kért arra, hogy este elmeessen a vendéglőbe, egyet-mást elrendezni s csak másnap délután akart beállani.

Mrs. Cameron megadta az engedélyt.

Detektiv-kisasszony mindent elrendezett és másnap a megbeszélrt időben megjelent urnőjénél.

A következő éjjel tizenkét órakor kellett volna a papirok átadásának megtörénnie.

Goelet Kaete tudta, hogy a közelben kell lennie.

A fentebb leirt jelenetet követő napon, Mrs. Cameron ismét magához hívatta azt az asszonyt, aki az ő nevét viselte.

Megbeszéltek rövidebben a történéndőket, az éjfél-i találkozás részleteit, Goelet Kaete pedig gondoskodott, hogy pontosan megtudja az összecsküvés minden egyes részletét.

Detektiv-kisasszony ugyanis szintén elkészítette a maga tervét és nagyban készült az éjfél-i találkozóra.

Féltizenkét órakor négy férfi lépett be a helyiségebe, melyet Coulter Dick Dorick-nak nevezett. Az egész perепutyot ez a kis emberke vezette, akit mindenki csak a „kis franciá“-nak szólított és akitnek barátai szintén franciák voltak.

Az egész csapat bement a 19-ik számú szobába és ott igen különös jelenet játszódott le.

Először mindannyian lezuháltak cipőjükét. Ketten közülük igen különös alakú poharat vettek elő, az asztalt és a székeket a szobának ahhoz a falához tolták, mely a 20-ik számú szobától elválasztotta.

A négy férfi alig rendezkedett még el a szobában, a folyosón már is léptek zaja hallatszott, és egy másik társaság lépett a szomszéd szobába. A négy francia zajtalanul a székekre és az asztalra ugrott és arcukról le lehetett olvasni, hogy azt akarják megtudni, mi történik a másik szobában.

A 20-ik számú szobában levő társaság Coulter Dickből, Mrs. Cameronból és egy idegen férfiből állott.

(Folytatjuk.)

KIADÓTULAJDONOS:

A MAGYAR HIRLAPKIAI BESZEVÉNTÁRSASÁG.

